

Sygn. akt IV U 967/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2020 r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Bogusław Łój

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Dejewska vel Dej

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2020 r. w Zielonej Górze

sprawy z odwołania **M. S.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 20.03.2019 r. znak (...)

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy M. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 09.12.2018 r., tj. od dnia zaprzestania pobierania zasiłku chorobowego na okres do dnia 31.12.2020 r.

sędzia Bogusław Łój

Sygn. akt IV U 967/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20.03.2019r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił wnioskodawcy M. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, stwierdzając w uzasadnieniu, że komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 07.02.2019 r. orzekła, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy.

Wnioskodawca M. S. nie zgadzając się z powyższą decyzją wniósł od niej odwołanie, ponosząc iż jego stan zdrowia się pogarsza.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Wnioskodawca M. S., urodzony (...), z zawodu hydraulik, ostatnio pracował jako doradca do instalacji gazowych, był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 2010 r. do 31.12.2013 r.

okoliczności niesporne ustalone na podstawie akt organu rentowego

Decyzją z dnia 25.11.2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił wnioskodawcy przywrócenia prawa do renty na dalszy okres. Kolejną decyzją z dnia 05.01.2015 r. zmieniono uprzednią decyzję o tyle, że wskazano poprawną datę złożenia wniosku oraz podstawę prawną.

Po wniesieniu przez wnioskodawcę do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze odwołania od decyzji z dnia 25.11.2014 r., wyrokiem z dnia 21.03.2018 r., sygn. akt IV U 23/16 Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i przywrócił M. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 25.06.2015 r. na okres dwóch lat.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł organ rentowy, którą Sąd Apelacyjny w Poznaniu oddalił wyrokiem z dnia 04.0.2019 r., sygn. akt III AUa 509/18.

W związku z tym organ rentowy decyzją z dnia 27.08.2019 r., znak: (...)przywrócił M. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 25.06.2015 r. do 24.06.2017 r.

okoliczności niesporne, a nadto akta tutejszego Sądu IV U 23/16

W dniu 07.12.2018 r. do organu rentowego wpłynął wniosek sporządzony przez (...) Spółdzielnię (...) w G. o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy dla M. S..

Wobec złożonego wniosku przeprowadzone zostały badania, w wyniku których lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z 29.01.2019 r. uznał, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy.

W związku ze zgłoszonym sprzeciwem, sprawę przekazano do rozpoznania komisji lekarskiej ZUS, która dokonując oceny stanu zdrowia wnioskodawcy orzeczeniem z 07.02.2019 r. stwierdziła, że wnioskodawca nie jest niezdolny do pracy.

okoliczności niesporne, a nadto dokumentacja medyczna dot. wnioskodawcy w aktach rentowych w załączeniu

U wnioskodawcy rozpoznano chorobę zwyrodnieniową stawu kolanowego prawego oraz przewlekły zespół bólowy kręgosłupa na tle zmian zwyrodnieniowych i dyskopatii ze zwężeniem kanału kręgowego.

M. S. jest częściowo niezdolny do pracy od dnia 07.12.2018 r. do 31.12.2020 r.

Aktualne badanie ortopedyczne wskazuje na dużą dysfunkcję prawego kolana. W obrębie stawu stwierdzono wysięk i bolesność podczas ruchów oraz ich ograniczenie.

Duży stopień zaawansowania zmian zwyrodnieniowych w obrębie kręgosłupa oraz obecność objawów rozciągowych korzeniowych ubytkowych uniemożliwia ubezpieczonemu wykonywanie zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin i bez ograniczeń. Odwołujący nie może długo przebywać w jednolitej pozycji, np. siedzącej, dźwigać i sprawnie przemieszczać się. Obecnie wnioskodawca wymaga intensywnego leczenia operacyjnego, usprawniającego i farmakologicznego.

Rozpoznane schorzenia powodują istotne ograniczenie sprawności ruchowej i uniemożliwiają wykonywanie zatrudnienia zgodnego z poziomem kwalifikacji. Aktualny stan zdrowia M. S. powoduje częściową niezdolność do pracy zarówno w zawodzie hydraulika, jak i doradcy do instalacji gazowych, ponieważ wnioskodawca wymaga leczenia.

dowód: opinia biegłych sądowych lekarzy ortopedy F. P. i neurologa M. K. k. 24-25 akt sąd. wraz z opinią uzupełniającą, k. 45 akt sąd.

Od 01.10.2014 r. M. S. jest zatrudniony w (...) Spółdzielni (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku doradcy do instalacji gazowych na podstawie spółdzielczej umowy o pracę.

Od dnia 10.06.2018 r. do 08.12.2018 r. wnioskodawca pobierał zasiłek chorobowy.

dowód: zaświadczenie o zatrudnieniu z dnia 27.11.2018 r., k. 6 akt rentowych wnioskodawcy

- zaświadczenie o wypłaconych zasiłkach chorobowych, k. 14-14v akt rentowych wnioskodawcy

M. S. posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności na stałe. Przyczynę niepełnosprawności stanowią choroby układu neurologicznego oraz upośledzenie narządu ruchu. Ustalony stopień niepełnosprawności istnieje od 28.05.2013 r.

dowód: orzeczenie z dnia 05.09.2019 r., k. 52-52v akt sąd.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Odwołanie okazało się zasadne.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy wnioskodawca M. S. jest osobą co najmniej częściowo niezdolną do pracy, a jeżeli tak – to na jaki okres.

Zgodnie z treścią art. 57 ust. 1 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm., dalej jako: ustawa emerytalna) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1) jest niezdolny do pracy;

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów;

4) nie ma ustalonego prawa do emerytury z Funduszu lub nie spełnia warunków do jej uzyskania.

Przepis art. 12 ustawy emerytalnej stanowi natomiast, że osobą niezdolną do pracy, jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Osobą całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, a także możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 pow. ustawy).

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, stwierdzić tymczasem należało, że wnioskodawca jest osobą częściowo niezdolną do pracy od 07.12.2018 r. do 31.12.2020 r.

Tak o stanie zdrowia ubezpieczonego – w kontekście jego zdolności do pracy – wypowiedzieli się biegli sądowi lekarze neurolog M. K. oraz ortopeda F. P., a więc specjaliści właściwi dla dolegliwości zgłaszanych przez wnioskodawcę.

Ocena bowiem stanu zdrowia wnioskodawcy w kontekście jego zdolności do pracy – wymaga wiadomości specjalnych i z reguły nie jest możliwa do dokonania samodzielnie przez sąd (tak SN w wyroku z 27.10.2005r., I UK 356/04, LEX nr 276241).

W tym zakresie sąd skorzystał z opinii biegłych i nie znajdując podstaw do jej podważenia, w całości oparł się na ich ustaleniach.

Dowód z opinii biegłych jest w tej kategorii spraw dowodem o przesądającym znaczeniu, analizującym i sumującym przeciwstawne oceny prezentowane przez strony i nie można zastępować tego dowodu innym np. dowodem z zeznań świadków, zaświadczeń lekarskich. Dowód z opinii biegłych podlega ocenie, tak jak każdy dowód przeprowadzony w sprawie, ale podważyć tego dowodu nie może samo tylko subiektywne odczucie stron.

Biegli sądowi neurolog i ortopeda powołani w niniejszej sprawie, na podstawie przeprowadzonego badania oraz przedstawionej dokumentacji medycznej i wyników badań dodatkowych zgodnie stwierdzili, że wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy od daty złożenia wniosku, tj. od 07.12.2018 r. Niezdolność ma charakter okresowy do dnia 31.12.2020 r.

Biegli wskazali, iż aktualne badanie ortopedyczne wskazuje na dużą dysfunkcję prawego kolana, co nie zostało zaobserwowane w poprzednich badaniach. W obrębie stawu stwierdzono wysięk i bolesność podczas ruchów oraz ich ograniczenie.

Ponadto biegli neurolog i ortopeda uznali, że rozpoznany u wnioskodawcy duży stopień zaawansowania zmian zwyrodnieniowych w obrębie kręgosłupa oraz obecność objawów rozciągowych korzeniowych ubytkowych uniemożliwia mu wykonywanie zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin i bez ograniczeń. Ubezpieczony nie może długo przebywać w jednolitej pozycji, np. siedzącej, dźwigać i sprawnie przemieszczać się. Obecnie wnioskodawca wymaga intensywnego leczenia operacyjnego, usprawniającego i farmakologicznego.

Biegli podkreślili, że rozpoznane u odwołującego schorzenia powodują znaczny stopień upośledzenia funkcji. Dokonując swojej oceny uwzględnili poziom wykształcenia, wiek, charakter dotychczas wykonywanej pracy i inne posiadane umiejętności zawodowe.

Po zapoznaniu się z opinią biegłych neurologa i ortopedy organ rentowy wniósł do niej zastrzeżenia (k. 36). Pozwany organ podniósł, że ustalenie niezdolności do pracy z powodu stwierdzonego przez biegłego ortopedę wysięku w stawie kolanowym prawym może wskazywać ewentualnie na pogorszenie stanu zdrowia wnioskodawcy, ponieważ komisja lekarska nie potwierdziła takich objawów. Ponadto organ rentowy zwrócił uwagę, że w zakresie zmian zwyrodnieniowo-dyskopatycznych kręgosłupa ich stan, po wykonaniu badań kontrolnych opisany w epikryzie karty informacyjnej leczenia szpitalnego z dnia 13.06.2018 r., został określony jako stabilny, kwalifikowany do postępowania rehabilitacyjnego. Pozwany nie zgodził się również z tym, że opiniujący w sprawie biegli uwzględnili poziom wykształcenia, rodzaj i charakter wykonywanej dotychczas pracy oraz inne posiadane umiejętności. Wobec tego organ rentowy wniósł o uzupełnienie opinii przez biegłych ortopedę i neurologa.

W opinii uzupełniającej biegli neurolog M. K. oraz ortopeda F. P. po ponownym zapoznaniu się z całością dokumentacji medycznej oraz pismem procesowym ZUS z dnia 14.10.2019 r. podtrzymała swoje stanowisko w całości.

Biegli wyjaśnili, że wykonane przez nich badanie kliniczne wykazało obrzęk prawego kolana, balotowanie rzepki, wysięk w stawie, bolesność ruchu kolana, nieprawidłową postawę ze wzmożonym napięciem mięśni przykręgosłupowych, obecność objawów rozciągowych, chód utykający oraz brak lewego odruchu skokowego.

W ocenie biegłych istniejące schorzenia powodując istotne ograniczenie sprawności ruchowej wnioskodawcy i uniemożliwia wykonywanie zatrudnienia zgodnego z poziomem kwalifikacji w pełnym wymiarze godzin i bez ograniczeń. Częściowa niezdolność do pracy odwołującego istnieje zarówno w zawodzie hydraulika, jak i doradcy do instalacji gazowych, gdyż wnioskodawca aktualnie wymaga leczenia.

Ponadto biegli neurolog i ortopeda przyznali, że zauważyli pogorszenie stanu zdrowia w stosunku do własnego wcześniejszego badania, a wskazane objawy chorobowe są obiektywnym faktem i z punktu widzenia medycznego uzasadniają uznanie częściowej niezdolności do pracy wnioskodawcy do dnia 31.12.2020 r.

W ocenie Sądu opinie biegłych z zakresu neurologii i ortopedii stanowią pełnowartościowy materiał dowodowy. Zostały one sporządzone rzetelnie, w oparciu o fachową wiedzę tych biegłych, po zapoznaniu się przez nich z przedłożoną dokumentacją lekarską i przeprowadzeniu badania odwołującego. Biegli w sposób konkretny przedstawili swoje stanowisko i wystarczająco wyczerpująco je uzasadnili, podając we wnioskach końcowych z czego wynika ich odmienne od pozwanego stanowisko. Przeprowadzając bezpośrednie badanie lekarskie mieli okazję do osobistego kontaktu z wnioskodawcą, oceny przedstawionego przez niego wywiadu. Biegli dysponowali wszelkimi informacjami umożliwiającymi im wydanie trafnej opinii i informacje te w sposób prawidłowy wykorzystali. Opinie uwzględniają bowiem wszystkie istotne okoliczności sprawy.

Biegli lekarze – neurolog i ortopeda wskazali na duży stopień zaawansowania zmian zwyrodnieniowych w obrębie kręgosłupa oraz obecność objawów rozciągowych korzeniowych ubytkowych.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że strona pozwana nie wykazała w żaden sposób, na czym miałyby polegać poprawa stanu zdrowia wnioskodawcy w stosunku do tego stanu zdrowia, który stanowił podstawę przyznania mu prawa do renty za okres wcześniejszy.

Natomiast biegli podkreślili, że w stosunku do ich własnego wcześniejszego badania zauważyli pogorszenie stanu zdrowia wnioskodawcy. Wskazali, że odwołujący wymaga intensywnego leczenia operacyjnego, usprawniającego i farmakologicznego. Podkreślili, że w odróżnieniu do oceny dokonanej przez pozwanego, ich zdaniem schorzenia wymienione w rozpoznaniu powodują znaczny stopień upośledzenia funkcji. Swoje stanowisko biegli uzasadnili wystarczająco wyczerpująco, a dodatkowo podtrzymali je w opinii uzupełniającej.

Strona pozwana nie podważyła jej trafności, nie złożyła merytorycznych zarzutów do opinii, które mogłyby zdyskwalifikować zawarte w niej konkluzje. Należy bowiem zauważyć, że organ rentowy w istocie nie wskazał na żadne braki ani sprzeczności tej opinii, a jedynie podniósł, że opinia biegłych neurologa i ortopedy różni się oceny dokonanej przez organ rentowy na etapie postępowania orzeczniczego oraz że zdaniem pozwanego biegli nie uwzględnili poziomu wykształcenia, rodzaju i charakteru wykonywanej dotychczas pracy oraz inne posiadane przez wnioskodawcę umiejętności.

Podkreślić tutaj należy, że zdolność do pracy ocenia się nie tylko w kontekście zawodu wyuczonego, lecz także prac faktycznie wykonywanych, gdyż poziom kwalifikacji zawodowych ocenia się szerzej – z uwzględnieniem nie tylko kwalifikacji formalnych (zawód wyuczony) lecz także rzeczywistych.

Podnieść należy, że w sprawach, w których przedmiotem oceny jest zdolność do pracy, właśnie biegli sądowi są powoływani do weryfikacji oceny dokonanej w tej materii przez lekarzy ZUS i zasadność wniosku o uzupełnienie materiału dowodowego nie może opierać się na założeniu, że właściwą oceną jest ocena dokonana na etapie postępowania przed organem rentowym.

W ocenie Sądu brak jest podstaw do kwestionowania trafności opinii, jej zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy. Wszelkie wątpliwości, które zgłosił pozwany zostały przez biegłych wyjaśnione w uzasadnieniu wydanej opinii i jej uzupełnieniu.

Treść opinii wskazuje na to, iż spełnia one wszystkie wymagania stawiane tego rodzaju dowodowi. Przedmiotowe badanie lekarskie zostało poprzedzone wywiadem medycznym, w którym odnotowano zgłaszane przez odwołującego dolegliwości zdrowotne, dane co do przebytego leczenia oraz wyniki badań wynikające z przedłożonej dokumentacji lekarskiej. Badanie lekarskie cechuje wielość poddanych badaniu kwestii tj. objawów i oznak, mających znaczenie dla oceny stanu zdrowotnego odwołującego, co znajduje odzwierciedlenie w szczegółowym opisie badania. Przedstawione

rozpoznanie jest jasne i jednoznaczne, zaś zawarte w końcowej części opinii wnioski korespondują z wynikami przeprowadzonego wywiadu i przedmiotowego badania.

W tej sytuacji Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanego organu o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego lekarza w zakresie medycyny pracy (k. 55) uznając, że dowody zebrane w sprawie są wystarczające do podjęcia rozstrzygnięcia, a ponadto wniosek pełnomocnika pozwanego był spóźniony.

Zauważyć w tym miejscu należy, iż specyfika oceny dowodu z opinii biegłych wyraża się z tym, że sfera merytoryczna opinii kontrolowana jest przez Sąd, który nie posiada wiadomości specjalnych, tylko w zakresie zgodności z zasadami logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i wiedzy powszechnej. Kryteria oceny tego dowodu stanowią również: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanych w nich stanowisk oraz stopień stanowczości wyrażonych w nich ocen (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 25.06.2009 r. V ACa 139/09, wyrok SN z dnia 15.06.1970 r. I CR 224/70).

Podnieść również trzeba, że sam fakt, że strona nie zgadza się z wnioskami jednoznacznej i należyście uzasadnionej opinii nie przemawia za uwzględnieniem wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii, jeśli we wniosku tym nie wskazano przesłanek pozwalających na powstanie uzasadnionych wątpliwości co do merytorycznej strony opinii.

Różnica zdań między stronami co do oceny stanu zdrowia i jego wpływu na zdolność do pracy sama przez się nie powoduje konieczności uzupełniania postępowania dowodowego.

Sąd podziela przy tym wielokrotnie prezentowane już stanowisko Sądu Najwyższego, że potrzeba powołania innego biegłego winna być oceniana jako celowa tylko wtedy, gdy pierwotna opinia budzi istotne i nie dające się usunąć wątpliwości. Odmienne stanowisko oznaczałoby przyjęcie, że należy przeprowadzić dowód z opinii wszystkich możliwych biegłych, aby upewnić się czy niektórzy z nich nie byłiby tego samego stanowiska co strona (por. T. Ereciński - Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego – W-wa 1997, cz. I. s. 439).

Sąd nie musi dopuszczać dowodu z dodatkowej opinii biegłych, jeżeli uzna, że ekspertyzy, którymi dysponuje są wystarczające dla wyjaśnienia stanu zdrowia (por. wyrok SN z dnia 17.01.2012 r. sygn. I UK 195/11). Odmienna ocena stanu zdrowia od oceny zawartej w opinii biegłego nie jest podstawą do przeprowadzania dowodu z opinii kolejnych biegłych lekarzy czy ich uzupełniania (por. orzeczenie SN z 15.02.1974 r. II CR 817/73, orzeczenie SN z 12.02.1974 r. II CR 5/74). Sąd nie jest zobowiązany dążyć do sytuacji, aby opinia biegłego przekonała jednocześnie obie strony. Podzielić należy przy tym również stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w orzeczeniu z dnia 19.03.1997 r., iż Sąd nie jest zobowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków strony tak długo by udowodniła ona w innej opinii korzystną dla siebie tezę (publ. OSNAP 1998/24/2).

Wobec powyższego, w oparciu o powołane wyżej przepisy oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzeczono jak wyroku.

Biorąc pod uwagę, że do dnia 08.12.2018 r. wnioskodawca pobierał zasiłek chorobowy, rentę przyznano od dnia zaprzestania pobierania tego zasiłku, tj. od 09.12.2018 r. (art. 100 ust. 2 ustawy emerytalnej).